

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobkyně: **KOMFI Engineering s. r. o.**, IČ 259 31 202, se sídlem Dvořákova 1001, Lanškroun, zastoupena JUDr. Jaroslavem Brožem, advokátem se sídlem Marie Steyskalové 62, Brno, proti žalovanému: **Finanční úřad v Ústí nad Orlicí**, se sídlem T. G. Masaryka 1393, Ústí nad Orlicí, na ochranu před nezákonným zásahem, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 26. 8. 2008, č. j. 52 Ca 36/2008 - 40,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 26. 8. 2008, č. j. 52 Ca 36/2008 - 40, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Včas podanou kasační stížností se žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) domáhá zrušení shora uvedeného usnesení Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka Pardubice, kterým byla odmítnuta její žaloba a žádnému z účastníků nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení.

[2] Touto žalobou se stěžovatelka domáhala ochrany před nezákonným zásahem, přičemž konkrétně požadovala, aby bylo žalovanému zakázáno pokračovat v porušování jejího práva vyjádřit se před ukončením daňové kontroly k výsledku uvedenému ve zprávě č. j. 31075/07/273930/2572 ze dne 28. 5. 2008, ke způsobu jeho zjištění a navrhnout

doplnění zjištění. Žalovanému měla být dále uložena povinnost obnovit stav daňové kontroly zahájené dne 22. 5. 2006 ve stěžovatelčině sídle protokolem o ústním jednání č. j. 60183/06/273930/2572 a daňové kontroly zahájené dne 28. 8. 2006 protokolem o ústním jednání č. j. 80653/06/273930/2572, v jakém se nacházela před dnem 28. 5. 2008.

[3] Krajský soud v odůvodnění svého rozhodnutí konstatoval, že ve věci již bylo rozhodnuto usnesením téhož soudu č. j. 52 Ca 10/2008 – 121 ze dne 19. 6. 2008, jímž bylo řízení zastaveno. Uvedené usnesení bylo odůvodněno tím, že tvrzený zásah nezákonné daňové kontroly již netrvá ve smyslu § 82 s. ř. s., neboť daňové kontroly byly ukončeny a byly vydány dodatečné platební výměry. Dodatečné platební výměry přitom nelze považovat za nezákonný zásah či za trvající důsledek zásahu správního orgánu ve smyslu § 82 s. ř. s. Dle názoru krajského soudu je v daném případě zachována totožnost věci, protože se jedná o shodné účastníky a shodný předmět řízení – totožné daňové kontroly. Podle § 87 odst. 1 (*pozn. NSS: zřejmě s. ř. s.*) soud rozhoduje ve věci na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí, což znamená, že předmět řízení není dotčen jinými skutkovými okolnostmi relevantními z pohledu soudního řízení. Jelikož je ve věci dána překážka věci pravomocně rozhodnuté, soud žalobu podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítl.

II.

[4] Stěžovatelka v kasační stížnosti výslovně uvádí, že ji podává z důvodu nezákonnosti dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Konkrétně namítá, že usnesením ze dne 19. 6. 2008 soud zastavil řízení nezákonně, aniž se věci meritorně zabýval, a proto stěžovatelka i toto usnesení napadla kasační stížností, o níž nebylo ke dni podání její nové kasační stížnosti rozhodnuto. V této souvislosti poukázala na rozsudek NSS publ. pod č. 735/2006 Sb. NSS.

[5] Stěžovatelka dále zejména namítá, že překážka věci rozhodnuté předpokládá totožnost účastníků a totožnost skutku. Totožnost skutku nelze podle ní dovodit z toho, že nároky uplatněné správní žalobou ze dne 4. 3. 2008 a správní žalobou ze dne 3. 7. 2008 se týkají identické kontroly. Rozdílnost je dána vymezením nezákonného zásahu, neboť zatímco v žalobě ze dne 4. 3. 2008 šlo o ochranu proti průběhu nezákonné kontroly, v případě žaloby ze dne 3. 7. 2008 šlo o ochranu proti jejímu nezákonnému ukončení a uplatnění dalších nároků dle petitu.

[6] Z výše uvedeného stěžovatelka dovodila, že krajský soud tím, že žalobu odmítl a meritorně o ní nerozhodl, odepřel stěžovatelce soudní ochranu jejích základních práv. To podpírá též judikaturou Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu.

[7] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III.

[8] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněného důvodu (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[9] Podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. lze kasační stížnost podat mj. z důvodu nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu.

[10] Žalobou podle § 82 a násl. s. ř. s. se lze domáhat soudní ochrany v případech, kdy byl žalobce na svých právech přímo zkrácen nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, zásah byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, za podmínky, že takový zásah v době podání žaloby i v době, kdy soud o takové žalobě rozhoduje, trvá, popřípadě trvají jeho důsledky nebo hrozí jeho opakování. Shledá-li soud žalobu důvodnou, zakáže žalovanému, aby v porušování žalobcova práva pokračoval a přikáže mu, je-li to možné, aby obnovil stav před zásahem.

[11] Nejvyšší správní soud se proto zabýval otázkou, zda krajský soud žalobu odmítl v souladu se zákonem, tj. zda se vskutku jedná o věc již pravomocně rozhodnutou.

[12] Dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu představují překážku věci rozhodnuté ve smyslu ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pouze meritorní rozhodnutí v téže věci. Za meritorní rozhodnutí je pak v případě správního soudnictví nutno považovat především rozsudky, z usnesení pak pouze ta, kterými se rozhoduje ve věci samé (§ 53 odst. 1 s. ř. s.) (viz rozsudek NSS ze dne 4. 11. 2004, č. j. 3 Azs 324/2004 - 52; obdobně srov. rozsudek ze dne 20. 10. 2004, č. j. 5 Afs 140/2004 - 50; všechna zde cit. rozhodnutí NSS jsou dostupná na www.nssoud.cz). Z uvedeného vyplývá, že je v daném případě nutno posoudit dvě základní otázky, a to zaprvé, zda se jedná o tutéž věc, a zadruhé, zda již o ní bylo dříve soudem meritorně rozhodnuto.

[13] Totožnost věci je právní vědou konstantně vykládána jako totožnost účastníků a totožnost samotné věci, tzn. žalobního nároku i žalobního důvodu (srov. např. rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2008, č. j. 1 Ao 4/2008 - 110, ve věci územního plánu města Rokytnice nad Jizerou, bod 25). O shodnosti účastníků v nyní posuzované věci sporu není, spor zůstává jen co do otázky, zda bylo o tomtéž žalobním nároku již pravomocně rozhodnuto, a to meritorním způsobem.

[14] Krajský soud odmítl žalobu s odkazem na své usnesení ze dne 19. 6. 2008, č. j. 52 Ca 10/2008 - 121, které bylo ke stěžovatelské kasační stížnosti rovněž přezkoumáváno Nejvyšším správním soudem, přičemž kasační stížnost byla rozsudkem ze dne 17. 12. 2008, č. j. 1 Aps 7/2008 - 152, zamítnuta. V tomto případě spatřovala stěžovatelka nezákonný zásah žalovaného v samotných daňových kontrolách, tj. v jejich provádění (přičemž důvodem pro zastavení řízení krajským soudem bylo ukončení těchto daňových kontrol). Krajský soud řízení usnesením č. j. 52 Ca 10/2008 - 121 zastavil na základě § 86 s. ř. s. z důvodu, že po podání žaloby již zásah ani jeho důsledky netrvaly a nehrozilo opakování zásahu. Usnesení podle § 86 s. ř. s. tedy není (na rozdíl od rozhodnutí posuzujícího, zda úkon správního orgánu může být pojmově nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením ve smyslu § 82 s. ř. s. - k tomu viz věc *ArcelorMittal Ostrava*, a.s. cit. v bodě [16] níže) rozhodnutím, kterým by se rozhodovalo pravomocně ve věci samé, a proto takové usnesení nemůže založit překážku věci pravomocně rozhodnuté (viz bod [12] shora). Navíc v případě nyní posuzované stěžovatelka za nezákonný zásah označila právě ukončení těchto daňových kontrol a omezení stěžovatelských práva

vyjadřovat se k výsledkům uvedeným ve zprávě o daňových kontrolách, tedy též žalobní petit, jak jej stěžovatelka vymezila, je v jednotlivých případech odlišný, neboť tvrzeným nezákonným zásahem ze strany žalovaného nebylo v obou případech (tedy v případě posuzovaném touto kasační stížností a v případě rozhodovaném krajským soudem pod sp. zn. 52 Ca 10/2008) totéž.

[15] Krajský soud proto pochybil, pokud stěžovatelčinu žalobu odmítl z důvodu překážky *rei iudicatae* podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[16] V dalším řízení se krajský soud bude zabývat tím, zda stěžovatelkou tvrzený nezákonný zásah, tj. ukončení daňových kontrol, nezákonným zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. skutečně je. Přitom zohlední relevantní judikaturu zdejšího soudu [srov. z poslední doby zejména usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 16. 12. 2008, č. j. 8 Aps 6/2007 - 247 (*ArcelorMittal Ostrava, a.s.*), podle něhož posouzení, zda úkon správního orgánu může být pojmově nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením ve smyslu § 82 s. ř. s., je otázkou důvodnosti žaloby (součástí rozhodnutí ve věci samé), nikoli otázkou existence podmínek řízení dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.].

IV.

[17] S ohledem na důvody výše uvedené Nejvyššímu správnímu soudu nezbylo, než napadené usnesení krajského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušit a věc vrátit tomuto soudu k dalšímu řízení.

[18] V souladu s § 110 odst. 2 s. ř. s. rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. ledna 2009

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu